

Nr 4

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.

Genom en den 10 december 1954 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 20, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.

Härigenom förordnas, att lagen den 29 november 1946 med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret¹, vilken lag enligt lag den 29 februari 1952 (nr 78) gäller till och med den 31 december 1955, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1958.

Sedan 1946 års riksdag bifallit av Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret, utfärdade Kungl. Maj:t den 29 november 1946 lag i ämnet (nr 722), i det följande benämnd försvarsuppfinningslagen. I lagen, som ursprungligen gällde till och med den 31 december 1949 men vars giltighetstid senast genom lag den 29 februari 1952 (nr 78) förlängts till och med den 31 december 1955, har vissa ändringar vidtagits genom nyssnämnda lag den 29 februari 1952.

Lagen innehåller bestämmelser om förbud mot uppfinnings offentliggörande (1—6 §§), om expropriation (7 §), om hemliga patent (8 och 9 §§) och om ersättning (10 §). Därjämte innehåller lagen i 11—14 §§ vissa särskilda bestämmelser.

I lagens 2 § stadgas, att patentansökningar och därtill hörande handlingar skola av patentmyndigheten för granskning beträffande uppfinningarnas betydelse för rikets försvar hållas tillgängliga för myndighet som Konungen bestämmer (granskningsmyndigheten). Enligt kungörelse den 6 december 1946 (nr 764) skall en särskild nämnd (granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.) vara granskningsmyndighet enligt lagen.

I skrivelse den 4 oktober 1954 har *granskningsnämnden* lämnat följande upplysningar om nämndens verksamhet under tiden den 1 juli 1951—den 30 juni 1954:

¹ Senaste lydelse, se SFS 1952: 78.

Antalet granskade ärenden utgör 766. Ingivna framställningar om tillstånd till yppande av uppfinning, vilka uppgått till 8, ha samtliga bifallits. I 33 fall har nämnden funnit anledning att besluta om uppfinnings hemlighållande och i 25 fall tillstyrkt framställning från vederbörande statsmyndighet, att 7 § förordningen angående patent ej måtte tillämpas å ifrågasvarande patentansökningar, d. v. s. att ansökningarna icke skulle kungöras. Under nämnda tid har patentansökningar, som ingivits eller övertagits av statsmyndighet, resulterat i beviljandet av 22 hemliga patent. I 7 fall har nämnden funnit hemlighållandet av sådant patent ej längre erforderligt och underställt frågan Kungl. Maj:ts prövning.

Granskningsnämnden har i sin skrivelse därjämte anfört, att nämnden för sin del funne de skäl, som föranlett lagens utfärdande, alltjämt äga giltighet och därför föreslagit, att lagen måtte givas giltighet under en ny treårsperiod.

Yttranden över granskningsnämndens skrivelse har efter remiss avgivits av överbefälhavaren, krigsmaterielverket, patent- och registreringsverket samt Sveriges industriförbund.

I samtliga yttranden tillstyrkes granskningsnämndens förslag om förlängning av 1946 års lag. *Överbefälhavaren* anför att de skäl, som föranlett lagens utfärdande, alltjämt äger giltighet med avseende på den materiella krigsberedskapen. *Krigsmaterielverket* biträder likaledes granskningsnämndens framställning. Verket meddelar, att handläggningen av försvarets patentärenden från och med dagen för remissutlåtandets avgivande — den 18 oktober 1954 — överflyttats till försvarets civilförvaltning samt att samråd i ärendet ägt rum med civilförvaltningen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg, har vid lagrådsremissen anfört följande:

Av granskningsnämndens skrivelse och yttrandena i ärendet framgår, att behov av försvarsuppfinningslagens förlängning föreligger. På grund härav vill jag förorda, att lagens giltighetstid förlänges med tre år.

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 20, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 1 februari 1955

På första lagutskottets vägnar:

EMIL AHLKVIST

Närvarande: se under utlåtandet nr 3.